

Människohandel och människoexploatering inom bärindustrin

Varje år kommer kommuner och myndigheter i kontakt med personer som upplever att de blir utnyttjade på svenska arbetsmarknaden med koppling till bärindustrin. I det här dokumentet hittar du material och länkar som vi hoppas ska vara till hjälp och stöd i ert arbete med att förebygga, upptäcka och motverka människohandel och exploatering inom bärplockning och grön näring. Vill din kommun eller myndighet veta mer, få en utbildning eller fördjupning i ett specifikt ämnesområde, tveka inte att kontakta oss!

Föreläsning om människohandel och exploatering kopplat till bärplockning

I april 2024 bjöd länsstyrelserna i de fyra norrläna in till en föreläsning om erfarenheter gällande brottsutsatthet kopplad till utländska bärplockare, samt information om gällande regelverk och rutiner för att hantera eventuella fall av identifierade brottsoffer. Föreläsare var Eva Norlin och Jonna Ålander, regionkoordinatorer mot prostitution och människohandel.

[Se föreläsningen Människohandel och människoexploatering kopplat till bärplockning](#)

Så kan du bli bättre på att identifiera brottsoffer

Under 2022 anordnade Länsstyrelsen Norrbotten en regional konferens vars syfte var att stärka kommuner och myndigheter i sitt arbete med att identifiera förmodade brottsoffer i människohandel och människoexploatering kopplat till arbetslivskriminalitet generellt och bärplockning specifikt.

Syftet var även att öka kunskapen avseende kommunernas ansvar för förmodade brottsoffer, men också avseende barn som direkt utsatta eller som medföljande. Konferensen har summerats i en kort film.

[Se filmen om brottsoffer kopplade till bärplockning](#)

Älvsbyns brottsförebyggande arbete

Ett gott exempel på hur man kan arbeta brottsförebyggande, och för ett gott och tryggt mottagande i kommunerna, är arbetet som görs i Älvsbyns kommun. Inför bärsäsongen samordnar sig kommunen enligt en samverkansmodell. Bland annat genomförs gemensamma inspektioner av förläggingsboenden gällande tillsyn av till exempel brandskydd, miljö- och hälsofrågor och livsmedelshandling. Även räddningstjänst, lokalpolis och individ- och familjeomsorgen medverkar. Eftersom inspektionerna genomförs i god tid, hinner företagen åtgärda eventuella brister innan bärplockarna kommer till Sverige.

Mer information

Manual vid misstanke om människohandel:

Här får du som yrkesverksam en praktisk vägledning kring människohandel. Den ger en helhetsbild av det stöd och skydd som erbjuds offer för människohandel i Sverige. Vilket ansvar respektive myndighet har.

[Digital manual ska underlätta arbetet mot människohandel | Jämställdhetsmyndigheten \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](#)

Betänketid

Betänketid, ibland kallad reflektionsperiod, är ett tidsbegränsat uppehållstillstånd under en period om 30 dagar som syftar till att den brottsutsatta ska kunna återhämta sig, och i lugn och ro ta ställning till sin medverkan i rättsprocessen. Ansökan om betänketid bör göras skyndsamt efter det uppstått anledning att anta att personen varit utsatt för människohandel. Socialnämnden och förundersökningsledare kan ansöka. Blankett och mer information finns nedan:

[Socialnämnden - Migrationsverket](#)

[Akut skydd | NSPM \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](#)

Kontaktuppgifter till regionkoordinatorer

Regionkoordinatorerna har bland annat som uppgift att ge konsultativt stöd till myndigheter och verksamheter som kommer i kontakt med personer utsatta för prostitution och människohandel. De koordinerar också insatser mellan berörda myndigheter och aktörer. Här finns kontaktuppgifter till regionkoordinatorerna:

[Regionkoordinatorer | NSPM \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](#)

Broschyr riktad till brottsutsatta flera språk

[Broschyr till personer utsatta för prostitution eller människohandel | NSPM \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](#)

Nationella återvändandeprogrammet

Syftet med återvändandeprogrammet är att göra det

möjligt för utsatta att lämna utnyttjande och minimera riskerna för att de ska hamna i utnyttjande igen vid återvändande till hemlandet.

[Återvändandeprogrammet | NSPM \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](#)

Barn i exploatering eller som medföljande - vägledning från Socialstyrelsen

[Barn i internationell människohandel och exploatering \(socialstyrelsen.se\)](#)

Orosanmälan barn:

[Anmälan till socialnämnden vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa - Socialstyrelsen](#)

Checklista vid misstanke om människohandel

Miljö- och hälsoskyddsinspektörer och Arbetsmiljöverkets inspektörer rör sig i en mängd olika miljöer där människor riskerar att vara utsatta för olika former av exploatering. Checklistan är framtagen av Region Syd men kan användas även på andra ställen. Syftet med checklistan är att de iakttagelser som gjorts vid en inspektion ska dokumenteras och skickas vidare till polisen. Checklistan innehåller indikatorer om människohandel.

[Checklista vid misstanke om människohandel | Malmö stad](#)

Kontakt

Jonna Ålander

Regionkoordinator mot prostitution och människohandel
jonna.alander@ostersund.se

Eva Norlin

Regionkoordinator mot prostitution och människohandel
eva.norlin@umea.se

Sara Avander

Utvecklingsledare i arbetet mot mäns våld mot kvinnor
Länsstyrelsen Norrbotten
sara.avander@lansstyrelsen.se
010-225 56 64

Sara Moberg

Utvecklingsledare i arbetet mot mäns våld mot kvinnor
Länsstyrelsen Västerbotten
sara.moberg@lansstyrelsen.se
010-225 43 25

Emma Wik

Utvecklingsledare i arbetet mot mäns våld mot kvinnor
Länsstyrelsen Västernorrland
emma.wik@lansstyrelsen.se
076-13 18 425

Jenny Einebrant

Samordnare Mäns våld mot kvinnor
Länsstyrelsen Jämtlands län
jenny.einebrant@lansstyrelsen.se
010- 225 33 87

Länsstyrelserna